

Η 28η Οκτωβρίου 1940 όπως καταγράφεται στο ημερολόγιο του Γιώργου Θεοτοκά (Μιχ. Γ. Καβουλάκης, φιλολόγος, πρ. λυκειάρχης)

Categories : [ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ](#)

Date : 28 Οκτωβρίου, 2019

Ο Γιώργος Θεοτοκάς (1906-1960), ο γνωστός και πολυγραφότατος λογοτέχνης, βρισκόταν στην Αθήνα, όταν κηρύχθηκε ο ελληνοϊταλικός πόλεμος του 1940 και από τις σελίδες του ημερολογίου του, που εκδόθηκε με τον τίτλο: “Τετράδια ημερολογίου (1939-1945)”, περιγράφει τα συγκλονιστικά γεγονότα τα οποία έζησε. Ας παρακολουθήσουμε το κείμενό του.

“Κηφισιά, Δευτέρα 28 Οκτωβρίου 1940.

Ευπνώ με τις καμπάνες, που σημαίνουν την κήρυξη του πολέμου και τον πρώτο συναγερμό. Ο ωραιότατος καιρός, οι καμπανοκρουσίες, κάποια κίνηση ιδιαίτερη, κάποια έξαψη, που αισθάνομαι αμέσως τριγύρω μου, στο σπίτι, στον δρόμο, στα άλλα σπίτια και στους κήπους, όλα αυτά προσδίδουν από την πρώτη στιγμή στην ημέρα, που αρχίζει μια όψη εορτάσιμη, πανηγυρική. Η πρώτη μου σκέψη είναι: “Το μεσημέρι, το αργότερο, θα έρθουν τα αεροπλάνα να μας βομβαρδίσουν”.

Ξεκινώ για την Αθήνα νωρίτερα από τη συνηθισμένη μου ώρα. Στο δρόμο, ενώ πηγαίνω προς τον Πλάτανο να πάρω το λεωφορείο, με συνοδεύει μια γριά προσφυγίνα, μαγείρισσα σε κάποιο σπίτι, που τρέχει να πάει στον Πειραιά να δει τι γίνονται τα παιδιά της. Είναι πανικόβλητη, μου μιλά για την καταστροφή της Σμύρνης, για τα πτώματα στους δρόμους.

Στο λεωφορείο διαβάζω την εφημερίδα και ξεχνιέμαι. Οι επιβάτες μιλούν για τον πόλεμο με πολλή ψυχραιμία και κάποτε με ευθυμία.

Μετά τους Αμπελόκηπους, μπαίνοντας στην Αθήνα, αντικρίζω την πρώτη πολεμική εικόνα και αισθάνομαι την πρώτη συγκίνηση της ημέρας. Μια στρατιωτική μονάδα φεύγει από τα Παραπήγματα. Οι στρατιώτες είναι άοπλοι. Είναι πολύ νέοι και καλά ντυμένοι. Γελούν, τραγουδούν, κάνουν σαν παιδιά, που ξεκινούν και πορεύονται σε μια ευχάριστη εκδρομή. Μες το λεωφορείο μια γυναίκα ξαφνικά αρχίζει να κλαίει με λυγμούς, μια άλλη κλαίει κρυφά, στρέφει το πρόσωπό της προς τα έξω, για να μην τη δουν.

Φτάνω στο γραφείο και ύστερα βγαίνω στην οδό Βουκουρεστίου. Παντού υπάρχει μια

περιδιαβάζει σαν να μη συνέβαινε τίποτα, ψάχνει να δει τα αεροπλάνα στον ουρανό. Όταν φτάνω στο γραφείο, αντηχούν τα πρώτα αντιαεροπορικά πυρά, που μοιάζουν πολύ κοντινά. Κατεβαίνει όλη η πολυκατοικία στο καταφύγιο.

Ξαναβγαίνω σε λίγο και συναντώ τον Σαραντίδη και τον Βακαλόπουλο. Ο τελευταίος συγκρίνει την εορτάσιμη όψη της Αθήνας με την όψη που είχε το Παρίσι τη μέρα που η Γαλλία κήρυξε τον πόλεμο και μιλά για την κατήφεια και τη μελαγχολία των Γάλλων. Ύστερα συναντώ τον διπλωμάτη Νικολαρείζη, που μόλις έφτασε από το Αργυρόκαστρο, όπου ήταν υποπρόξενος. Μου κάνει λόγο για τη στρατιωτική κατάσταση στην Ήπειρο, για το χαμηλό ηθικό των Ιταλών, για το εξαιρετο ηθικό των δικών μας. Στον δρόμο ξανά συναγερμός, αντιαεροπορικά πυρά κλπ. Πηγαίνω στο σπίτι, προσπαθώ να διαβάσω Σολωμό, ενώ αντηχεί ξανά συναγερμός. Κλείνω το βιβλίο, αλλά μένω στο δωμάτιό μου και δε συλλογίζομαι να βγω έξω και να προφυλαχτώ.

Αργότερα περιδιαβάζω στην Αθήνα, παρακολουθώ την κίνηση των επιστράτων, που πηγαίνουν συνεχώς να καταταγούν. Γελούν, φλυαρούν, χειρονομούν ζωηρά. Ως τις 5μ.μ. περίπου που φεύγω για την Κηφισιά, η Αθήνα διατηρεί την εορτάσιμη όψη της.

Το βράδυ επικράτησε μαυρίλα και ησυχία βαριά. Παράξενη ησυχία. Περίμενα ότι θα είχαν συμβεί περισσότερα γεγονότα. Στην Πάτρα σκότωσαν τα αεροπλάνα αρκετό κόσμο και εξάλλου έχουμε και τη νύχτα μπροστά μας. Αν ζήσομε, θα έχουμε να διηγούμαστε ενδιαφέρουσες ιστορίες...”

(Πηγή: [ΑΡΧΕΙΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΠΑΤΡΙΣ](#))